

N:o 47.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående afsöndring af jord från indragna militiebostället Torp Södre i Elfsborgs län; gifven Stockholms slott den 13 mars 1891.

Med åberopande af bilagda protokoll öfver justitiedepartementsärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att från indragna militiebostället Torp Södre i Lerums socken af Elfsborgs län må till plats för tingshus i Vätle härad med häradshäkte jemte erforderliga uthus åt de tingshusbyggnadsskyldige i nämnda härad för alltid upplåtas ett å en af kommissionslandtmätaren J. A. Hygrell år 1890 upprättad karta affattadt jordområde af 56 ar 60 kvadratmeter, att af de tingshusbyggnadsskyldige tillträdas å den dag, som genom öfverenskommelse emellan dem och hemmanets arrendator varder bestämd, med vilkor att de tingshusbyggnadsskyldige dels nyssnämnde dag såsom köpeskilling för området i länets ränteri inbetala 497 kronor 80 öre, dels ock uppföra och för framtiden underhålla stängsel omkring området,

samt att nämnda köpeskilling må, på samma sätt som köpeskillingen för försålda mindre kronoegendomar, få användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Aug. Östergren.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 13 mars 1891,*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern friherre ÅKERHJELM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve LEWENHAUPT,
Statsråden: herr friherre VON OTTER,
herr WENNERBERG,
friherre PALMSTIERNA,
friherre VON ESSEN,
friherre ÅKERHJELM.
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD.

Departementschefen statsrådet Östergren anförde härefter:

5:o.

»Hos Eders Kongl. Maj:t hafva häradshöfdingen D. G. Restadius, prosten C. C. Sjöblom med flere, hvilka blifvit af Vätile härads tingshusbyggnadsskyldige invånare valde till komiterade i ändamål att vidtaga nödiga åtgärder för uppförande af nytt tingshus i häradet med häradshäkte jemte erforderliga uthus, å bemålde byggnadsskyldiges vägnar i underdånighet anhållit, att som enligt af dem fattadt beslut

det nya tingshuset skulle till bekvämlighet för den rättssökande allmänheten uppföras invid Lerums jernvägsstation, derest byggnadsplats kunde derstädes förvärfvas, men lämplig sådan plats vid stationen icke finnes annorstädes än å egorna till indragna fänriksbostället ett mantal Torp n:o 2 Södre i Lerums socken af nämnda härad, de tingshusbyggnadsskyldige måtte tillåtas att från berörda hemman till plats för de tillämnade nya byggnaderna för alltid afsöndra ett af kommissionslandtmätaren J. A. Hygrell år 1890 å karta affattadt och beskrifvet område af 56 ar 60 kvadratmeter, deraf 48 ar 20 kvadratmeter utgjorde åker samt återstoden ängsmark; och hafva sökandena derjemte tillkännagifvit, att, i händelse framställningen bifölles, de tingshusbyggnadsskyldige vore villige att i lösen för jordområdet erlægga tjugu gånger det belopp, 24 kronor 89 öre, som vid en, uppå komiterades föranstaltande, af Hygrell med biträde af gode män den 17 december 1890 verkställd värdering af ifrågavarande jordlägenhet föreslagits i årlig afgäld för lägenheten, om densamma från hemmanet afsöndrades; varande vid ansökningen fogade dels intyg af kronolänsmannen i Vätö härad R. V. Bergström, att invid Lerums jernvägsstation lämplig tomtplats för nya tingshuset finnes endast å ofvannämnda hemmans egor, dels ock den af kommissionslandtmätaren Hygrell öfver lägenheten upprättade karta med tillhörande beskrifning samt instrumentet öfver åberopade, af Hygrell med gode män verkställda värdering, å hvilken sistnämnda handling Anders Hansson, som genom domänstyrelsens kontrakt af den 4 oktober 1889 fått hemmanet åt sig upplåtet på arrende under tjugu år från den 14 innevarande mars, tecknat, att han emot värderingen icke hade någon anmärkning att framställa.

Hörd öfver förevarande ansökan, har Anders Hansson i underdånighet förklarat sig ej hafva något att invända emot densamma; hvarjemte vederbörande kronofogde och tillförordnade domänintendenten i Elfsborgs län uti afgifna yttranden förordat ansökningen.

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Elfsborgs län, hvars yttrande jemväl i ärendet inforrats, har anført, att enär, på sätt handlingarne utvisade, förslag till afgäld för jordområdet blifvit vederbörligen upprättadt, och sökandena, i öfverensstämmelse med nådiga cirkuläret den 6 december 1878 angående inforrande af anbud å bestämd köpeskilling, då jord ifrågakommer till afsöndring från vissa kronans egendomar, förklarat sig villige att i stället för den föreslagna årliga afgälden, 24 kronor 89 öre, på en gång erlægga tjugu gånger dess belopp med 497 kronor 80 öre, samt nuvarande arrendatorn af hemmanet Anders Hansson äfven biträdt ansökningen, Eders Kongl. Maj:ts

befallningshafvande till densamma tillstyrkte bifall, dock med vilkor, att lägenheten särskildt inhägnades och att arrendatorn från den dag, köpeskillingen i kronans kassa erlades, under sin återstående arrendetid såsom godtgörelse för den sålunda gjorda afsöndringen erhöle årligen fem procent af köpeskillingsbeloppet.

Slutligen har domänstyrelsen, på grund af nådig remiss, inkommit med underdånigt utlåtande, deri styrelsen, under åberopande af innehållet i länsmanen Bergströms intyg och då det ifrågavarande jordområdet utan olägenhet kunde från hemmanet afsöndras, till ansöknings tillstyrkt bifall, med vilkor, att Vätle härad med hemmanets arrendator öfverenskomme om dagen för områdets tillträdande, å hvilken dag köpeskillingen borde i länets landtränteri inlevereras, samt att häradet uppsatte och för all framtid underhölle stängsel omkring området; och har styrelsen tillika hemställt, att arrendatorn måtte tillerkännas godtgörelse för jordens mistning, på sätt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagit, att utgå i form af afdrag å de årliga arrendeafgifterna.

På grund af hvad sålunda i ärendet förekommit får jag, efter samråd med chefen för finansdepartementet, hemställa att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att medgifva,

att från indragna fänriksbostället Torp n:o 2 Södre ett mantal må till Vätle härads tingshusbyggnadsskyldige invånare för ofvan omförmälda ändamål för alltid upplåtas ifrågavarande jordområde af 56 ar 60 kvadratmeter, att af de tingshusbyggnadsskyldige tillträdas å den dag, som genom öfverenskommelse emellan dem och hemmanets arrendator varder bestämd, med vilkor, att de tingshusbyggnadsskyldige dels å nyssnämnde dag såsom köpeskillning för området i länets ränteri inbetala 497 kronor 80 öre, dels ock uppföra och för framtiden underhålla stängsel omkring området,

samt att nämnda köpeskillning må, på samma sätt som köpeskillingen för försålda mindre kronoegendomar, få användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Hvad angår frågan om rättighet för hemmanets arrendator att erhålla godtgörelse för jordens mistning, hemställer jag att, derest Eders Kongl. Maj:t finner skäligt till Riksdagen göra ofvan omförmälda framställning och densamma varder af Riksdagen bifallen, Eders Kongl. Maj:t täcktes medgifva, att, sedan Riksdagens beslut i ärendet meddelats, nämnda fråga göres till föremål för Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning.»

På tillstyrkan af statsrådets öfriga ledamöter behagade Hans Maj:t Konungen bifalla hvad departementschefen sålunda hemstält; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af innehåll bilagan litt. E. vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
C. P. Hagbergh.